

Oslo 14. 09.2023

Landbruks- og matdepartementet
postmottak@lmd.dep.no

INNSPILL TIL NY DYREVELFERDSMELDING

Det vises til brev av 2.6. 2022 fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) der det bes om innspill til regjeringens arbeid med ny dyrevelferdsmelding, til felles innspill fra Norsk Hestesenter (NHS), Det Norske Travselsskap (DNT), Norsk Jockeyklub (NJ) og Norges Rytterforbund (NRYF) av 31.08.2022, og til NRYFs presentasjon under LMDs innspillmøte 15.6.2023.

NRYF er opptatt av dyrevelferd og har dette som en av sine fem grunnverdier: idrettsglede, felleskap, helse, ærlighet og **dyrevelferd**.

NRYF er svært glad for at det nå kommer en ny dyrevelferdsmelding, og under følger våre innspill.

Dyrevelferd/hestevelferd

God dyrevelferd, herunder hestevelferd, er selvsagt viktigst for hesten. Imidlertid mener NRYF at god hestevelferd er helt avgjørende for NRYFs omdømme og for vår såkalte «Social Licence to Operate» (SLO), og for om vi har en ryttersport i fremtiden.

Gjennom samarbeid med rideforbundene i Norden, det europeiske rytterforbundet (EEF) og det internasjonale rytterforbundet (FEI), vurderer NRYF å legge World Organisation for Animal Health (WOAH) sine 5 hovedområder til grunn for sitt arbeid med å styrke hestevelferden innenfor ryttersporten:

- Fôring og ernæring
- Fysisk miljø – areal, luft og ventilasjon
- Adferd – herunder ridning, treningsmetoder og utstyr
- Helse – skadeforebygging
- Mental helse – hestens sosiale behov

NRYF foreslår at ovennevnte fem områder også gjenspeiles i den nye dyrevelferdsmeldingen.

Som en av Norges største hesteorganisasjoner er vi opptatt av å formidle at hesten *ikke* er et produksjonsdyr. Hesten representerer ulike bruksområder og næringer. Utover de basale behovene som i dag ivaretas gjennom velferdsforskriften, er det stor forskjell på behovene hos f.eks. en internasjonal spranghest og en hoppe som går i avlen. Det er viktig at offentlige myndigheter har forståelse for dette og legger til grunn at hester har ulike behov. God hestevelferd innebærer individuell tilpasning som f.eks. til en sportshest, avlsdyr osv. og dette må gjenspeiles i offentlige regler og forskrifter som omhandler dyrevelferd.

Hesten i samfunnet – tilrettelegging for hestens behov

Norges Rytterforbund er en del av norsk idrett og ryttersporten er et viktig idrettstilbud til barn og unge over hele

Norge. Som en tilbyder av barne- og ungdomsidrett og aktiviteter for grupper som trenger tilrettelegging, er det viktig at det er et tilbud der folk bor, dvs. også i byer og tettbygde strøk.

Oppstalling, utegang og sosiale behov

Det blir i dag lagt større vekt på at hesten er et flokkdyr og må kunne bevege seg fritt ute og være sammen med andre hester. En hest krever et visst areal, både bygningsmessig og i form av områder til utegang og turområder. . Tilstrekkelig areal til paddocker/uteområder er avgjørende for å beholde et hestetilbud i tettbebygde strøk. Uavhengig av plassering, må det legges til rette for at hesten får dekket sitt sosiale behov, og at behov for mosjon og fri bevegelse blir tilfredsstillt. Det bør derfor vurderes om at det skal settes tydeligere og mer konkrete krav til areal og sosial omgang med andre hester i forskriften for velferd for hest, enn det som står per i dag.

Hest i trafikken

Med hest og hestehold i byer og tettbygde strøk, ser vi en også utfordring knyttet til hest i trafikken. Det må legges mer til rette for at hest, enten med rytter eller kusk har tilgang til turområder, og kan ferdes trygt til disse.

Kunnskap og forskning

Som hesteorganisasjon er NRYF en av de fremste ambassadørene til å fremme god hestevelferd, og er opptatt av å sikre dette. Vi er spesielt opptatt av å understreke dette i en tid der vi opplever at media og store deler av befolkningen uttaler seg om dyrevelferd, inkl. hestevelferd uten å inneha oppdatert kunnskap om hestevelferd. NRYF ønsker derfor at vi sammen med myndighetene bidrar til økt forskningsbasert kunnskap, og formidling av denne. Det er også viktig at myndighetene har tillitt til at vi som hesteorganisasjoner innehar kunnskap og at vi gjennom våre respektive konkurranseregelverk bidrar til å ivareta hestevelferden. Eventuelle krav og kriterier til utførelse av sporten og bruk av utstyr må bygge på forskning, kunnskap og erfaring. Spesielt er det viktig at vi får mer kunnskap om dyrebaserte velferdsindikatorer hos hest – painface mm.

Korrekt bruk av utstyr er vel så viktig som utstyret i seg selv, og dårlig ridning er en utfordring for hestevelferden.

Veterinærdekning – likeverdig helsetilbud

Vi erfarer at det er mangel på veterinærer og hospitaler som kan operere i distrikts-Norge. Vi har forståelse for at det ikke finnes hesteklinikker og veterinærfaglig spisskompetanse i alle deler av landet, men vi mener det bør være et likeverdig helsetilbud for hest, uavhengig hvor du bor.

Det har vært en stor utvikling for når det gjelder å gå fra hest i landbruket til hest som sportsutøver og familiedyr, men har veterinærordningen og apparatet rundt hatt samme utvikling?

Transport av hest

EU-parlamentet vil skjerpe dyrevelferden, og på regjeringen.no står der følgende om transport av dyr:

«Komitéen foreslår at Parlamentet skal be EU-Kommisjonen om å bedre velferden under transport. Det er behov for et bedre felles regelverk og bestemmelser om tilsyn og sanksjoner. De foreslår blant annet videoopptak under lasting og lossing, og forbud mot transport når temperaturen er utenfor intervallet 5-30 grader Celcius. De ber også om innføring av temperatur-, fuktighets- og ammoniakkregistreringsenheter i transportrommene, og ønsker at Kommisjonen fastsetter reisetidsbegrensninger for alle dyrearter der det også tas hensyn til dyrenes alder. Videre foreslår de å forby transport av ikke avvente dyr under 35 dager, som fortsatt får melk. De skriver også at transport av ikke avvente dyr over 35 dager, kun bør tillates i tilfeller der reisen er under to timer.»

Dersom dette også skal gjelde transport av hest i Norge kan det gi oss store begrensninger og utfordringer på vinterstid og ved transport av føll ved fot til avlsstasjoner og beiter. Vi ber derfor om at reglene for transport, tilpasses hesten og våre klimatiske forhold i Norge/Norden.

Smittevern, smitteforebygging og vaksiner

De siste par årene har vi i hestesporten fått kjenne sterkt på dette med smittsomme sykdommer, som salmonella-utbruddene i 2018 og herpesvirus i 2019.. Det var noen vanskelige opplevelser for oss alle. Utbruddene viser hvor viktig smittevern er – og hvor sårbare vi er i vår sport.

Konkurranshester, enten det gjelder trav, galopp eller ryttersport forflytter seg mye, og må ha regelverk som er tilpasset dette. F.eks. kan nevnes forbud mot å vaksinere mot kverke i Norge. Her bør man se på muligheten til å selv velge dette ut fra hestens aktivitet.

Kompetanse/ kvalitetssikring

Som samfunnet for øvrig er vi opptatt av kompetanse og kvalitetssikring.

Hovslagere

Vi ønsker et register over hovslagere i Norge. På sikt, en godkjenningsordning av hovslagere, slik at kun faglærte kan praktisere (slik som i Sverige).

Hesteeiere

Dagens hesteeiere er ikke en homogen gruppe. Deres bakgrunn og erfaring med hest, varierer stort. For å bidra til at alle som har ansvar for en hest har et minimum av kunnskap om hest og hestevelferd, foreslår vi at det utvikles et digitalt kurs med søkelys på hesteeiers ansvar og hestevelferd, og da gjerne med noen klare velferdsindikatorer. Hvilke indikatorer som skal legges til grunn bør baseres på forskning på området.

Det er godt mulig at et slikt kurs kan inngå i NHS sitt kurs- og utdanningstilbud. Her vil man kunne presisere hesteeiers ansvar, både registrering av hesten i nasjonalt hesteregister, kompetanse og bruk av fagfolk til ulike tjenester (terapeuter osv)

Parallelt bør man vurdere om det skal innføres kompetansekrav til næringsvirksomhet med hest, med resertifiseringsordning.

Vi mener det er et stort behov for gode felles digitale løsninger for hestenæringen for å imøtekomme krav fra myndighetene og for å gjøre det enklere for hesteeiere å følge regelverket og orientere seg i dette.

Med vennlig hilsen
Norges Rytterforbund

Beate Heieren Hundhammer(sign.)
Generalsekretær

Kjell Myhre (sign.)
Seniorrådgiver